

EKİM 2024
SAYI-10

Örgütlenme Bülteni

"Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir.

Öğretmeden, eğiticiden mahrum bir millet, henüz bir millet adını alma yeteneğini kazanamamıştır."

Mustafa Kemal Atatürk

Eğitim İş

www.egitimis.org.tr

1. Öğretmenlik Meslek Kanunu ile amaçlanan nedir? Eğitim-İş olarak neden kanuna karşıyız?

Öğretmenlik mesleğine yönelik birçok yeni düzenleme getiren Öğretmenlik Meslek Kanunu; mesleğin onurunu yok eden, öğretmenleri güvencesiz ve belirsiz bir geleceğe mahkûm eden, uzun ve zorlu birçok aşamadan geçiren mesleğin saygınlığını önemini bitiren kanundur.

Öğretmenlerin 12 yıl zorunlu eğitimin ardından YKS’de başarılı olması halinde bir üniversitede en az 4 yıl eğitimini tamamlaması ve diplomasını hak etmesi, KPSS için yeniden bir hazırlık sürecine girerek bu sınavdan da başarılı olduktan sonra 10 ay daha (eğitim fakültesi mezunu ise) akademide eğitime tabi tutulması, akademi süresince öğretmenleri asgari ücret ile geçinmeye mecbur bırakması, bu süre içinde sigortasının yapılmaması, akademinin sonunda başarılı bulunmazsa mesleğe geçememesi kanunun öğretmenlere verdiği zararın sadece bir bölümüdür.

Üniversite diplomasının önemsizleştirilmesi demek aslında eğitime verilen en az 16 yıllık emeğin görmezden gelinmesi demektir. Hiçbir güvence sunmadan KPSS hazırlık süreci ve akademi ile birlikte öğretmenlerin en az 2 yılını daha çalan sonrasında başarısız oldun diyerek bir çok öğretmeni neredeyse kalıcı olarak işsiz bırakacak olan bu kanun kabul edilebilir değildir. Bu sürecin ardından belli bir yaşa erişmiş olan öğretmenlerin başarısız sayılması halinde başka bir iş olanağı bulması yeni bir meslek edinmesi imkansızlaşacağından işsiz öğretmenlerin sayısını gecikmeli olarak da olsa şu an olduğu gibi artmaya devam edecektir.

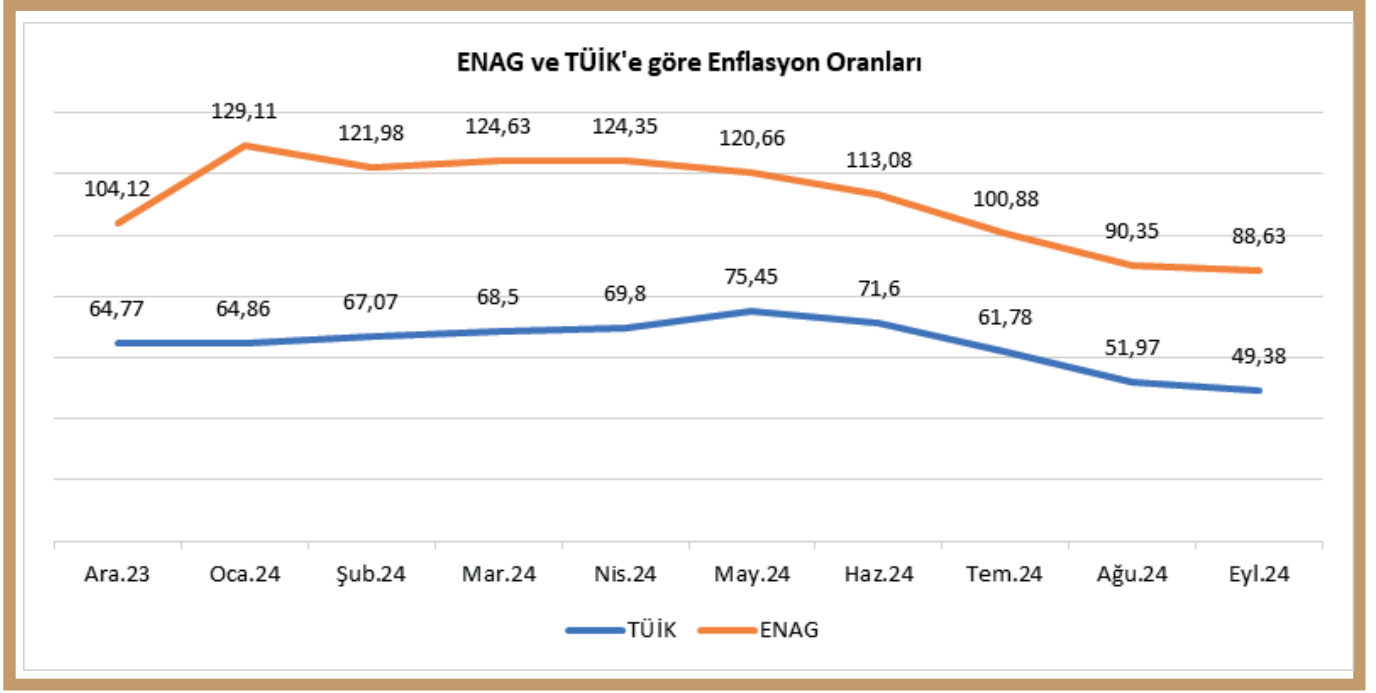
Çoğu kendi döneminde açılan üniversitelerin nitelikli eğitim konusunda sorunlu olduğunu ifade eden iktidar, eğitim fakültelerindeki eğitim niteliğini artırmak yerine akademi adı altında süreci uzatacak bir düzenleme getirmeyi tercih etmiş, aslında bu girişim ile işsizliği iki yıl daha ertelemeyi, iki yıl düşük ücretler ile akademide öğretmenleri adeta oyalamayı, ağır disiplin cezaları ile öğretmenleri tehdit ederek dilediği gibi tek tip öğretmen yaratmayı amaç edinmiştir.

Eğitim-İş olarak; mesleğimizin onuruna sahip çıkmak ve değersizleştirilmesine izin vermemek için bu kanun tamamen kaldırılıncaya kadar mücadelemizi sürdüreceğiz. Cumhuriyetin öğretmenleri olarak her zaman yaptığımız gibi bilim dışı, laiklik ve cumhuriyet karşıtı, mesleğimizin onuruna zarar veren her türlü girişime karşı ses yükseltmeye, alanlarda olmaya devam edeceğiz.

2. Düşük açıklanan enflasyon rakamları gerçeği yansıtıyor mu? TÜİK ile ENAG rakamları arasında fark var mıdır?

3 Ekim 2024 tarihinde TÜİK tarafından Eylül ayı enflasyonu aylık %2,97 yıllık ise %49,38 artış olarak açıklanmıştır. ENAG ise Eylül ayı için enflasyon oranındaki artışı aylık %5,43 yıllık ise %88,63 olarak hesaplamıştır. Piyasa fiyatları halkı yoksullaştırmaya devam ederken TÜİK’in açıkladığı düşük oranlı enflasyon rakamları ülkede alım gücünü düşürmeye ve 2025 yılı için yapılacak gelir artışının düşük kalmasına neden olacaktır.

2025 yılı altı aylık enflasyon farkının da dikkate alınmasıyla belirlenen ücret ve maaş artışları için 2024 Temmuz-2024 Eylül için gerçekleşen 3 aylık enflasyon hesaplandığında oranın %8,91 olduğu görülmektedir. Oranın üç ay için %10’u bile bulamamasının nedeni TÜİK’in gerçeklerden bağımsız açıkladığı düşük enflasyon oranlarıdır.

TÜİK rakamlarına göre belirlenen enflasyon artışlarına karşın, Birleşik Kamu-İş tarafından açıklanan dört kişilik bir ailenin açlık sınırı Eylül ayında 21.000 TL, yoksulluk sınırı 65.873 TL olarak belirlenmiştir. En düşük öğretmen maaşı 40.663 TL olurken asgari ücret 17.002 TL, en düşük emekli maaşı ise 12.000 TL olduğu Türkiye’de emekli, işçi ve öğretmenin yoksulluğu gün geçtikçe derinleşmektedir. İktidar ise bu duruma duyarsızlığını sürdürmekte ve ekonomik daralmanın tüm yükünü emekçinin sırtına atmaya devam etmektedir. Daha da önemlisi yoksullaştırmış olduğu halka “enflasyon dezenflasyon sürecine girmiştir” şeklindeki açıklamaları başarılı bir politika yürüttüğü izlenimi ile aktarmaktadır. Oysa biliyoruz ki halkı yoksullaştırma üzerine kurgulanmış hiçbir politika başarılı değildir.

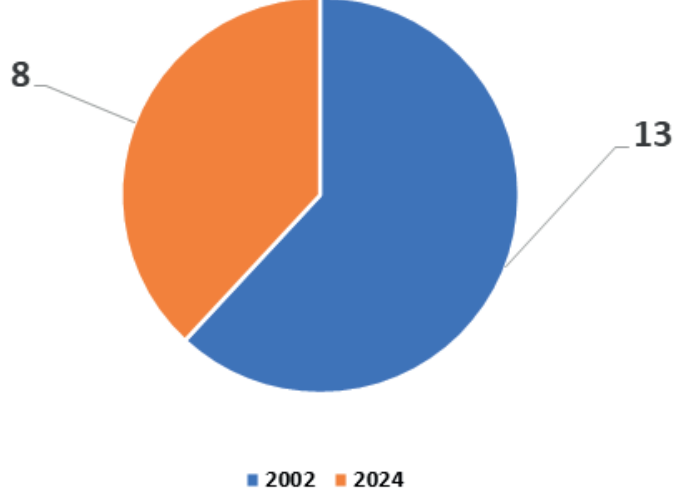
3. Öğretmenlerin ekonomik kriz nedeniyle yaşadığı yoksullaşmayı bitirebilecek maaş artışı ne kadar olmalıdır, öğretmen maaşı ile alınabilecek altın miktarı ne kadardır?

En düşük öğretmen maaşının 40.663 TL olmasına karşın yoksulluk sınırı 65.873 TL olarak hesaplanmıştır. En düşük öğretmen maaşının yoksulluk sınırına ulaşması için maaşının en az %62 artması gerekir. Üstelik bunun sadece devlet okullarında çalışan öğretmenler için değil özel sektörde hayatını idame ettirmeye çalışan öğretmenleri de kapsayacak şekilde taban maaş uygulaması yoluyla düzenlenmesi şarttır.

En düşük öğretmen maaşının 40.663 TL olmasına karşın yoksulluk sınırı 65.873 TL olarak hesaplanmıştır. En düşük öğretmen maaşının yoksulluk sınırına ulaşması için maaşının en az %62 artması gerekir. Üstelik bunun sadece devlet okullarında çalışan öğretmenler için değil özel sektörde hayatını idame ettirmeye çalışan öğretmenleri de kapsayacak şekilde taban maaş uygulaması yoluyla düzenlenmesi şarttır.

4- Giyim için 2 tişört, 2 pantolon, ceket/hırka, eşofman takımı ifade edilmektedir.

Öğretmen maaşı ile alınabilen çeyrek altın miktarı

Mevcut şartlarda en düşük öğretmen maaşı ile 2002 yılında 13 çeyrek altın alınabiliyorken bugün sadece 8 çeyrek altın alınabilmektedir.

Satın alma gücündeki düşüş her geçen gün daha görünür hale gelirken hükümetin bu durumu görmezden gelmesi, TÜİK'in %2 oranlarında açıkladığı aylık enflasyon artışları öğretmenlerin satın alma gücünün uzun bir süre daha düşmeye devam edeceğini göstermektedir.

4. Okullarda yaşanan hijyen ve güvenlik sorununa karşı bakanlığın tutumu nedir?

2024-2025 eğitim öğretim dönemi başlamış ancak okulların en temel ihtiyacı olan hijyen ve güvenlik konusunda her dönem olduğu gibi bu dönemde de Milli Eğitim Bakanlığı sınıfta kalmıştır.

Yeterli yardımcı personelin bulunmaması çocukların sağlığını ve güvenliğini açıkça tehdit etmektedir. Eğitim-İş olarak okullardaki bu temel sorunu protesto etmek için 16 Eylül 2024 tarihinde bakanlık önünde "Sağlıklı Eğitim ve Güvenli Okullar" isteğimize yönelik eylemimizi gerçekleştirdik.

Eylemlerimiz karşısında harekete geçen Milli Eğitim Bakanlığı kendince çözümü Toplum Yararına Program (TYP) kapsamında alınacak 30 bin yardımcı personelde buldu. İŞKUR ile okullara sadece 9 ay çalışacak yardımcı personel alımını ifade eden TYP, Eğitim-İş tarafından hiçbir şekilde desteklenmemektedir. İnsanları geçici istihdam ile 9 ay çalıştırıp sonraki yıl işsiz bırakan bu sistem emekçinin sömürülmesinden başka bir anlam ifade etmemektedir.

Beklentimiz ve çağrımız okullara yeterli sayıda kadrolu yardımcı personel alınmasıdır. Okulların güvenliği, hijyeni ve yardımcı personelin kalıcı istihdamı hepsi aynı anda değerlendirilmeli hem çocukların sağlığı hem de çalışanların iş güvencesi sağlanmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı İstatistiklerine göre okullaşma oranlarındaki düşüşün temel nedeni nedir?

30 Eylül 2024 tarihinde açıklanan Milli Eğitim İstatistikleri 2023-2024 verilerine göre eğitimdeki en önemli konulardan biri olan okullaşma oranlarının zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarıldığı 2012 yılına göre düştüğü görülmüştür.

	İlkokul	Ortaokul
2012-2013	98,9	93,1
2023-2024	95,03	91,45

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı resmi istatistikleri

Yeni eğitim sistemi ile birlikte eğitimin dışında kalan öğrenci sayısı artmıştır. Yeni sistem ile birlikte çocukların daha küçük yaşlarda eğitime dahil olması ile yaşadıkları sorunlar, çocuk işçiliğinin artışı, taşınmalı eğitimin artması, açık liseye kayıtların artması okul öncesi eğitimde okullaşmanın gerilemesi bu durumun belli başlı nedenleri arasındadır. Sadece sistemin değiştirilmesi bir anlam ifade etmemekte bakanlığın eğitimdeki çocukların durumu ile ilgili denetimini artırması gerekirken süreç tersine işlemiş özellikle ortaöğretimde okulda bulunan öğrenci sayısı bir önceki döneme göre 2023-2024 döneminde yaklaşık 1 milyon azalmıştır. Özellikle son dönemde artan çocuk yoksulluğuna bağlı çocuk bu durumun en temel nedenidir.

5. Milli Eğitim İstatistiklerine göre köy okullarında durum 2002-2003 döneminde neydi, 2023-2024 döneminde ne oldu, taşınmalı eğitim sayısına bu durum nasıl yansdı?

Taşınmalı eğitim; çocukların eğitim imkanına ulaşabilmeleri için uzun mesafelere katlanmasına, gittikleri okullardaki çocuklar ile sosyal uyumu sağlama konusunda zorluk çekmesine, okul dışı etkinliklerden mahrum kalmasına, yetersiz ve sağlıklı beslenmelerine neden olan sistemin adıdır.

	Taşınılan Merkez Okul Sayısı	Taşınan Okul ve Taşınan Okulsuz Yerleşim Birimi Sayısı	Taşınan toplam öğrenci sayısı	Taşınan ilkokul öğrenci sayısı	Taşınan Ortaokul Öğrenci Sayısı
2022-2023	13.050	32.404	744.625	297.995	446.630
2023-2024	12.921	31.559	614.680	258.751	355.929

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı İstatistikleri

Taşımalı eğitim sisteminin Türkiye’de hala ciddi boyutta devam ettiğini tabloda görmek mümkündür. 2022-2023 döneminde 744.625 çocuk taşımalı eğitimin zorlu şartlarına maruz kalmaya devam etmiştir. 2023-2024 döneminde 614.680 olarak gerçekleşen bu sayının üstüne bir de 2 km ile 50 km arası için uygulanan taşımalı eğitim sisteminde değişikliğe gidilmiş ve 1 Ağustos 2024 tarihinde en uzun mesafe 50 km’den 30 km’ye düşürülmüştür. 30 km’den daha uzak mesafelerde bulunan öğrenciler yatılı okullara ya da pansiyonlara yerleştirilecek kararı alınmıştır. Bu karar doğrultusunda yatılı okullarda eğitim alan çocukların sayısında artış görülecektir. Yatılı okullarda eğitim alan çocuklara yenilerinin eklenmesi, ailelerinden uzakta kalan ve bu durumun yarattığı manevi boşluk nedeniyle psikolojik sorunlar yaşayan çocuk sayısını artıracaktır. Sözün özü; yatılı okul uygulaması ile devlet, çocuklara eğitim haklarını vermek için aile ortamında büyüme haklarını ellerinden almaya devam edecektir.

Köy Okulları sayıları

	Okul sayısı	Öğrenci sayısı
2002-2003	32.401	3.275.458
2022-2023	13.969	623.902
2023-2024	13.127	540.147

2002-2003 döneminde 32.401 olan köy okulu sayısının AKP ile birlikte 13.127’ye düşmesi taşımalı eğitimde artışa neden olmuştur.

Özellikle köy okullarını kapatarak çocukların birçok anlamda sorun yaşamamasına ve sağlıklı bir eğitim alamamasına neden olan taşımalı eğitim ve yatılı okul uygulamaları son bulmalı ve ülkenin ihtiyaç görülen her bölgesine okul inşa edilmelidir. Amaç sadece çocukların eğitim imkanından faydalanmasını sağlamak değil, gerekli materyallere gerektiği gibi ulaşabileceği, okul sonrası için yapılan tüm aktivitelere katılabileceği, uzun mesafelerde yetersiz beslenme ile geçireceği yolculuklar yapmak ve ailesinden uzakta kalmak zorunda olmayacağı bir eğitim imkanından faydalanmasını sağlamak olmalıdır.

EĞİTİM-İŞ BÜLTENİ

Eğitim İş Yayınları, Ankara
Ekim 2024

EĞİTİMİŞ ADINA SAHİBİ

Kadem ÖZBAY / Genel Başkan

YAYIN SORUMLUSU

Bülent METİN / Genel Örgütlenme Sekreteri

RAPOR

Dr. Burcu DOĞAN / Araştırma ve Raporlama Uzmanı

GRAFİK-TASARIM

Hakan ÇELİKARSLAN

İLETİŞİM

Ataç 2 Sokak 43/4 Kızılay-ANKARA

iletisim@egitimis.org.tr

0 312 434 12 06